

Overzicht conclusies, adviezen en aanbevelingen alsmede reactie dagelijks bestuur

1 Overall advies Bijzondere rekenkamer

Nr	Onderwerp	Reactie dagelijks bestuur	Planning
1.1	Ten aanzien van de aanbevelingen in de visitatierapporten om <i>verschillende activiteiten aan een nader onderzoeken op verbetering van de effectiviteit en efficiency te onderwerpen</i> , adviseren wij u om de organisatie op te dragen om deze onderzoeken uit te voeren en de (budgettaire) effecten daarvan in kaart te brengen.	In onze reacties bij de Concrete bezuinigingsvoorstellen (onder 2) en Aanbevelingen (onder 3) gaan wij hier op in.	-----
1.2	Ter verbetering van de efficiency van het domein Bedrijfsvoering (kosten van overhead) adviseren wij u om het ambtelijk ontwikkelde nieuwe model voor de kostprijsberekening voor dit domein vast te stellen en toe te passen. Verder adviseren wij u om te bezien of de daarin gehanteerde productiviteitsnorm ook in de andere domeinen kan worden gehanteerd. <i>In de toelichting op dit voorstel (blz. 27) wordt opgemerkt dat de nieuwe wijze van kostprijsberekening ambtelijk heeft geleid op een geactualiseerde (hogere) productiviteitsnorm. Als dit juist is voorziet dit nieuwe model in een grotere arbeidsproductiviteit per medewerker dat aanleiding geeft tot kostenbesparing. Hoewel de visitatiecommissie daarvoor geen berekening heeft aangeleverd is de rekenkamer van oordeel dat bij een significant hogere arbeidsproductiviteit bij de personeelsomvang van het domein Bedrijfsvoering de te realiseren besparing wordt ingeschat op € 0,5 miljoen. Als dit bovendien bij alle personeelsleden in dienst kan worden toegepast, kan de te realiseren besparing een veelvoud van dit bedrag opleveren.</i>	Voorstel voor het vaststellen van de kostprijsberekening voor het domein Bedrijfsvoering overnemen. Aanvullend stellen wij voor te bezien ook een dergelijke berekening te ontwikkelen en vast te stellen voor de GGD en Leefomgeving. Overigens merken wij op dat het verhogen van de productiviteitsnorm enkel een financieel technische maatregel is. In de huidige situatie is de productiviteit al hoger en die hogere productiviteit wordt in de kostprijsberekening aangehouden. Het nieuwe model voor kostprijsberekening leidt in de praktijk dus niet tot een hogere productiviteit en levert derhalve geen besparingen op. Voorts wijzen wij erop, dat de GGD grotendeels een uitvoeringsorganisatie is waarbij sprake is van een hoge productiviteitsnorm. Voor deze bedrijfsonderdelen is de arbeidsproductiviteit al via landelijke kengetallen bepaald.	2013 voor Bedrijfsvoering en 2014 voor overige domeinen.

1.3	Daarnaast adviseren wij om daar waar mogelijk nader onderzoek in te stellen naar de voorwaarden en mogelijkheden voor deelname van Regio Twente aan vormen van bovenlokale samenwerkingsvormen, waarvan in dit rapport een aantal mogelijkheden zijn genoemd (blz. 24 noemt 10 voorbeelden).	Op 12 oktober 2012 heeft de regioraad ook besloten tot een fundamentele heroriëntatie van de samenwerking van de gemeenten in Twente. Daarvoor is een separaat proces gestart, met als onderdeel de bestuurlijke conferentie die op 17 april 2013 heeft plaatsgevonden. Wij stellen voor dit advies te betrekken bij het proces van de heroriëntatie van de samenwerking.	2013
1.4	Met het oog op de herkenbaarheid over de rol en taken van Regio Twente voor de toekomst, adviseren wij u om met de regioraad hierover een fundamentele discussie te voeren en daarbij een standpunt in te nemen of Regio Twente een mede beleidinitierende organisatie moet zijn / blijven of zich moet omvormen tot een uitvoeringsorganisatie met een daarop afgestemd organisatiestructuur. Dit mede in het licht van het potentieel wegvallen van de Wgr-plus taak, maar ook met het oog op de geconstateerde dubbeling in de beleidstaken Publieke Gezondheid en argumenten die hierover in onze beschouwing zijn aangevoerd.	Betrekken bij het proces van de heroriëntatie van de samenwerking in Twente. Het element van dubbeling in beleidstaken is relevant voor efficiency, maar niet passend in de discussie over heroriëntatie.	2013
1.5	Ten aanzien van de geconstateerde hoge kosten van inhuur van onderzoek- en adviesbureaus (externe expertise) adviseren wij u om nader te onderzoeken hoe de beschikbare expertise in Twente breed kan worden ingezet en zo deze toch moet worden ingekocht, om dit collectief te doen, en onder welke voorwaarden.	Voorstel overnemen. Wij zullen binnen Shared Services Netwerk Twente aan de orde stellen op welke wijze inhuur van externen kan worden verminderd door (tegen verrekening van nader af te spreken kosten) expertise aan elkaar ter beschikking te stellen voor zover over deze expertise wordt beschikt. Indien door meerdere organisaties expertise moet worden ingehuurd kunnen de 2 in Twente bestaande inkoopcollectieven (waartussen afstemming plaatsvindt) worden ingeschakeld voor een gezamenlijke inkoop. Regio Twente beschikt overigens zelf niet over een inkoopadviseur. Voor de inkoop van leveringen en diensten werken de Twentse gemeenten, Regio Twente en Veiligheidsregio Twente al met de algemene inkoopvoorwaarden volgens het door de VNG opgestelde model.	
1.6	Met het oog op mogelijke besparingen die voortvloeien uit uniforme arbeidsvoorwaarden op Twentse schaal, adviseren wij u om in samenwerking met de Twentse gemeenten hiernaar nader onderzoek te verrichten en de daarvoor af te spreken randvoorwaarden en te maken afspraken in kaart te brengen.	Eén van de projecten in het kader van Shared Services Netwerk Twente is Werken voor de Twentse Overheid. Onder de titel 'Move to improve' is gelanceerd de website www.internearbeidsmarktTwente.nl . Hierop staat een overzicht van alle vacatures en klussen in Twente waar de	

		<p>6.000 Twentse ambtenaren gebruik van kunnen maken. Hieraan worden nog opleidings- en loopbaanbegeleiding toegevoegd.</p> <p>Voorts wordt in kaart gebracht of tot één rechtspositie op Twentse schaal kan worden gekomen. In dit verband merken wij op dat werkgevers en vakbonden in de sector gemeenten afgesproken hebben overleg te voeren voor een versimpeling van de CAO.</p>	
1.7	<p>Ten aanzien van de huisvesting van consultatiebureaus JGZ adviseren wij u om met de gemeenten nader overleg te voeren om die verantwoordelijk te maken voor de aan de JGZ beschikbaar te stellen locaties. Daarmee kan een aanmerkelijke kostenbesparing op de GGD begroting worden gerealiseerd en kunnen de daaruit voor de gemeenten voortvloeiende lastenverhoging vraagafhankelijk worden beïnvloed.</p>	<p>Allereerst merken wij op, dat deze aanbeveling niet afkomstig is van de visitatiecommissie GGD, zoals in het advies van de rekenkamer staat, maar van de rekenkamer zelf.</p> <p>Voorstel niet overnemen. Onder punt 3.28 wordt ingegaan op een aanbeveling van de visitatiecommissie GGD over een vanuit bedrijfsvoeringoptiek gedane aanbeveling tot vermindering van het aantal consultatiebureaus. Het door de bijzondere rekenkamer voorgestelde advies levert als zodanig geen financieel voordeel op voor de Twentse gemeenten als totaal. Het betreft een verschuiving van budgetten. Wel kan het een extra element zijn bij de aanbeveling van de visitatiecommissie GGD.</p>	
1.8	<p>Ten aanzien van het langdurig huurcontract van het Twentehuis dat in 2018 afloopt, adviseren wij u om te bezien of na afloop van de huurtermijn gekozen kan worden voor een andere (kleinere/goedkopere) locatie, dit mede met het oog op zich wijzigende arbeidsomstandigheden (flex- en thuiswerk).</p>	<p>Hierop wordt ingegaan onder punt 3.5.</p>	
1.9	<p>Ten aanzien van de door de visitatiecommissie Leefomgeving aangedragen en in haar visitatierapport toegelichte concrete bezuinigingsvoorstellen adviseren wij u om deze in de begroting te verwerken</p>	<p>Hierop wordt nader ingegaan onder de punten 2.7 t/m 2.12.</p>	
1.10	<p>Ten aanzien van de door de visitatiecommissie B&B aangedragen en in haar visitatierapport toegelichte concrete bezuinigingsvoorstellen adviseren wij u om deze in de begroting te verwerken</p>	<p>Hierop wordt nader ingegaan onder de punten 2.1 t/m 2.6.</p>	

2 Concrete bezuinigingsvoorstellen van de visitatiecommissies

Nr	Commissie	Onderwerp	Bedrag	Reactie dagelijks bestuur	Planning
2.1	B&B	Opmaak en drukken begroting en jaarrekening. Versoberen door alleen 'platte tekst' te maken, drukken achterwege te laten en digitaal ter beschikking te stellen. Op verzoek kan een print worden verstrekt.	20.000	Voorstel overnemen.	2014
2.2	B&B	Aantal beraps en maraps terugbrengen van 2 naar 1 per jaar (t/m juni). Dit levert een besparing op van afgerond 0,2 fte bij F&C. Daarnaast zal een geringe besparing mogelijk zijn bij de beleidsambtenaren/managers van de domeinen. Levert pas op termijn voordelen op.	13.000	Voorstel deels overnemen: 1 berap per jaar.	2014
2.3	B&B	Vermindering catering Twentehuis. Schrappen openstelling kantine voor personeel op woensdag en vrijdag. Op deze dagen wordt er minder van de kantine gebruik gemaakt.	10.000	Effectuering is contractueel pas mogelijk per 1 mei 2015. Tegen die tijd bezien op welke wijze op de catering kan worden bezuinigd.	2015
2.4	B&B	Verlaging huurprijs Twentehuis. De huurovereenkomst loopt tot 1 maart 2018 en is niet tussentijds opzegbaar. Wel is geregeld dat Regio Twente na 10 jaar (is bereikt) kan verzoeken om een huuraanpassing aan de markt.	270.000	Dit is inmiddels ingang gezet. Het in de kolom vermelde bedrag is gebaseerd op een onderbouwde 'eis' van Regio Twente. De verhuurder heeft meegedeeld vooralsnog niet akkoord te gaan met het voorstel van Regio Twente om de huur met € 35 per m ² te verlagen. Aan de verhuurder wordt een nadere onderbouwing verstrekt. Zo nodig brengen 3 deskundigen een bindend advies uit. Op dit moment is het bedrag van de bezuiniging daarom onzeker. Bovendien wordt 1 vleugel van het gebouw op basis van de werkelijke kosten doorbelast aan de Veiligheidsregio. Een verlaging van de huurprijs zal daarom voor dit deel ten goede komen van de Veiligheidsregio.	2014

2.5	B&B	Vermindering uitbesteding van ICT-werkzaamheden. Gelet op de geringe formatie wordt er gebruik gemaakt van diensten van derden. De commissie acht het redelijk dit bedrag te verminderen.	25.000	Voorstel niet overnemen. Onder punt 3.1 is terecht aangegeven dat de formatie kwalitatief en kwantitatief te kwetsbaar is. Daarom wordt daar voorgesteld samenwerking met collega overheid op het gebied van ICT te onderzoeken. Uit dit onderzoek moet blijken of de voorgestelde bezuiniging realiseerbaar is.	
2.6	B&B	Vermindering budget voor kerstattenties. Begroot is € 31.500 terwijl in 2012 € 22.000 is uitgegeven. Uit een benchmark met de gemeenten in Twente komt naar voren dat het resterende bedrag in de lijn van de gemeenten ligt.	10.000	Voorstel overnemen.	2014
2.7	Leefomgeving	Samenvoeging van diverse bestuurlijke overleggen 1. Het aantal overleggen te verminderen door een aantal te combineren. De commissie adviseert om de volgende overleggen te combineren: a. PHO's Economische Zaken, Recreatie en Toerisme en Sociale Zaken (frequentie ca. 4 x per jaar); b. de PHO's Onderwijs, Sport en Cultuur (frequentie ca. 2 keer per jaar) c. PHO's mobiliteit en Afval/Milieu/Duurzaamheid en het POWI als zodanig te handhaven 2. te onderzoeken of door slimmer te organiseren, bijv. door alle overleggen op één dag te organiseren aanvullend besparingen kunnen worden gerealiseerd.	20.000	Bestuurlijke drukte vanwege vele overleggen is een herkenbaar punt. Dit jaar zullen mogelijkheden en draagvlak onderzocht worden om alle overleggen (informatie-uitwisseling, standpuntbepaling, besluitvorming, overleg van coalition of the willing, speeddaten voor wie elkaar even wil spreken etc.) te faciliteren op 1 dag per x weken. Dit moet in lijn zijn met de herbezinning op Twentse gemeentelijke samenwerking. Start: nieuwe bestuursperiode in 2014.	2014
2.8	Leefomgeving	(Op termijn) beëindiging van de taak duurzaamheid als afzonderlijke op zich zelf staande activiteit. Besparing op termijn maximaal € 110.000.	110.000	Hierover een besluit nemen na raadpleging van het PHO Afval/Milieu/Duurzaamheid en na onderzoek van de mogelijkheden tot onderbrenging van deze taak bij andere werkonderdelen.	2014 t/m 2017
2.9	Leefomgeving	Beëindiging van de activiteiten op het gebied van milieusamenwerking. Besparing op termijn	52.000	Hierover een besluit nemen na raadpleging van het PHO Afval/Milieu/Duurzaamheid en	2014 t/m 2107

		maximaal € 52.500.		na onderzoek van de mogelijkheden tot onderbrenging van deze taak bij de RUD.	
2.10	Leefomgeving	Op de inhuur van derden (o.a. adviesbureaus) kan in de ogen van de commissie 10% worden bezuinigd (nader te kwantificeren).	p.m.	Nader onderzoek doen naar de mogelijkheden, waarbij wordt bezien in hoeverre gebruik kan worden gemaakt van bij partners in Shared Services Netwerk Twente aanwezige expertise. Betrekken bij de bezuinigingstaakstelling voor de jaren 2014 t/m 2017.	2014 t/m 2017
2.11	Leefomgeving/Recreatieve Voorzieningen	De post reserve vervanging en vernieuwing bij recreatieve voorzieningen kan op jaarbasis worden verlaagd met ten minste € 30.000.	30.000	Voorstel betrekken bij de invulling van de bezuiniging provincie Overijssel op de recreatieve voorzieningen.	
2.12	Leefomgeving/Recreatieve Voorzieningen	Afstoting en overdracht van het Arboretum aan bijvoorbeeld een natuurorganisatie; De provinciale bijdrage, die komt te vervallen, is € 64.000 en de gemeentelijke bijdrage is € 43.000.	43.000	Mogelijkheden onderzoeken en in overleg treden met diverse natuurorganisaties. Indien bij een eventuele eigendomsoverdracht sprake is van forse afkoopsommen, waardoor geen bezuiniging wordt bereikt, dit besluit heroverwegen. De eventuele bezuiniging betrekken bij de invulling van de bezuiniging provincie Overijssel op de recreatieve voorzieningen.	

3 Aanbevelingen visitatiecommissies

Nr	Commissie	Onderwerp	Reactie dagelijks bestuur	Planning
3.1	B&B	Samenwerking op het gebied van ICT met één of meer gemeenten of andere gemeenschappelijke regelingen. De formatie is gering en daarom kwetsbaar. Er vindt nu de nodige inhuur van derden plaats.	Voorstel overnemen. Onderzoek doen naar kandidaten bij wie de werkzaamheden op het gebied van ICT kunnen worden onderbracht en de voorwaarden waaronder dit kan plaatsvinden.	2013
3.2	B&B	Het aangaan van nieuwe verplichtingen boven € 10.000 laten voorzien van het fiat van 2 functionarissen, te weten de budgethouder en diens leidinggevende. Deze uitgaven behoeven een kritische beoordeling. Ook verantwoordingsaspecten spelen hierbij een rol. Het inverdieneffect is op voorhand moeilijk in te schatten.	Voorstel overnemen en implementeren per 1 januari 2014. Dit vergt wel extra personele inzet. Wel merken wij op dat de huidige werkwijze tot op heden niet tot problemen heeft geleid.	2013
3.3	B&B	Als minimum voor een aanstelling aanhouden 24 uur per week. Dit kan alleen door natuurlijk verloop worden gerealiseerd. Een uitzondering is nodig voor oproepkrachten die alleen invallen bij ziekte en verlof (bijv. voor de receptie). Levert een besparing op de overheadkosten op. Er zijn op dit moment van de 512 medewerkers 243 medewerkers die een aanstelling beneden 24 uur hebben.	Het principe overnemen. Het is wellicht niet mogelijk voor alle functies het minimum van 24 uur aan te houden. In sommige gevallen is er sprake van een solistische functie waarvoor formatief minder dan 24 uur beschikbaar is. Daarom onderzoek doen voor welke functies het minimum van 24 uur kan worden gehanteerd en daarvoor een onderbouwde beleidslijn op te stellen die de wettelijke toets kan doorstaan.	2013
3.4	B&B	Bezien of door efficiënter gebruik in het Twentehuis een verdieping kan worden vrijgemaakt om te worden verhuurd. Deze ruimte zou enerzijds kunnen worden gebruikt voor de huisvesting van activiteiten die de Twentse gemeenten gezamenlijk ondernemen (denk aan RUD). Een andere mogelijkheid is verhuur aan externen, doch de marktsituatie is momenteel verre van rooskleurig. In het aangrenzende pand staan al enkele jaren 2 verdiepingen leeg.	Recent heeft er al een herschikking plaatsgevonden waardoor er ruimte beschikbaar is gekomen voor de salarisadministratie van de Netwerkstadgemeenten en de Veiligheidsregio en diverse activiteiten in het kader van Shared Services Netwerk Twente. Ook is het mogelijk als gastheerorganisatie te fungeren voor de gezamenlijke afdelingen onderzoek en statistiek van de 3 steden. Regio Twente staat open voor het gastheerschap van andere gezamenlijke activiteiten van gemeenten.	2014/2018

3.5	B&B	Heroverweging huisvesting in het Twentehuis. In het kader van de afloop van de huurovereenkomst voor het Twentehuis per 1 maart 2018 wordt in overweging gegeven in 2016 de ruimtebehoefte en de locatie van de hoofdvestiging in Enschede te heroverwegen.	Voor het opzeggen van de huur geldt een termijn van 1 jaar. Opzegging dient derhalve plaats te vinden voor 1 maart 2017. Voorgesteld wordt e.e.a. te bepalen aan de hand van een in 2016 op te stellen huisvestingsplan waarin de huisvestingsbehoefte wordt opgenomen en met de verhuurder van het Twentehuis onderhandelingen over een (gedeeltelijke) verlenging van de huur te starten. Indien dit niet tot een substantiële vermindering van de huur leidt zullen alternatieve locaties worden bezien.	2016
3.6	B&B	Catering Twentehuis. In aanvulling op voorstel 2.3 zou de kantine voor het personeel ook op de overige 3 dagen kunnen worden gesloten. Dit levert een extra besparing op van € 15.000. Effectuering is eveneens pas mogelijk per 1 mei 2015.	Voorstel overnemen. Betrekken bij de bezuinigingstaakstelling voor de jaren 2014 t/m 2017.	2015
3.7	B&B	Onderzoek naar besparing op frankeerkosten door digitale postverzending. De frankeerkosten hebben voor een belangrijk deel te maken met verzending t.b.v. de GGD (bevestiging afspraken, retourenveloppen, mailings). Het verdient aanbeveling na te gaan in hoeverre dit digitaal kan plaatsvinden.	Voorstel overnemen. Onderzoek doen en de eventuele effecten te betrekken bij de bezuinigingstaakstelling 2014 t/m 2017. Hierbij moet wel bedacht worden dat om dit te realiseren een investering in ICT nodig is.	2013
3.8	B&B	Samenvoegen van alle secretariaten binnen Regio Twente. Uit een benchmark leidt de commissie af dat de formatie aan de hoge kant is. De commissie heeft er kennis van genomen dat een deel van de formatie van de secretariaten wordt ingezet voor projectondersteuning. Een besparing op de formatie wordt evenwel reëel geacht.	Onderzoek doen naar mogelijkheden voor de samenvoeging en de eventuele effecten daarvan te betrekken bij de bezuinigingstaakstelling 2014 t/m 2017.	2013
3.9	B&B	Bezien of een besparing op het management (t/m het niveau van teamleider) binnen Regio Twente mogelijk is. De commissie heeft er kennis van genomen dat inmiddels de functie van hoofd P&O niet meer wordt ingevuld en dat er binnen Leefomgeving een programmamanager minder is door samenvoeging van 2 programma's. Uit een benchmark leidt de commissie af dat de formatie aan de hoge kant is.	Voorstel overnemen. Zoals de commissie zelf al aangeeft zijn er recent al 2 leidinggevende functies vervallen. Onderzoek doen naar mogelijkheden voor het verder verminderen van het aantal leidinggevend en de eventuele effecten daarvan te betrekken bij de bezuinigingstaakstelling 2014 t/m 2017.	2014

3.10	B&B	Bij gezamenlijke uitvoering van taken door Regio Twente en gemeenten moet er sprake zijn van een transparante kostprijsberekening die moet leiden tot een lagere kostprijs per parameter (bijvoorbeeld een bedrag per verloning); De kostprijsberekening moet er tevens in voorzien in een zuivere toerekening van alle kosten aan uitsluitend de deelnemers aan de uitvoering van de betreffende activiteit.	Voorstel overnemen. Het kostprijsmodel dat in ontwikkeling is toepassen op nieuwe activiteiten die voor de gemeenten worden verricht in het kader van de coalition of de willing..	
3.11	Leefomgeving	De commissie acht het van belang te onderzoeken of door verdergaande samenwerking op gebied van verkeer en vervoer (maar ook op andere taakvelden toepasbaar) besparingen bij de gemeenten kunnen worden gerealiseerd. Deze verdienmodellen acht de commissie kansrijk. Bij mobiliteit zijn al voorbeelden van dergelijke samenwerking (o.a. bij regionaal verkeersmodel);	Voorstel overnemen. Onderzoek doen naar de mogelijkheden van samenwerking.	2014
3.12	Leefomgeving	Onderzoek naar mogelijkheden koppeling met RUD en borging van het aspect duurzaamheid bij andere beleidsterreinen.	Hierover een besluit nemen na raadpleging van het PHO Afval/Milieu/Duurzaamheid. Dit in relatie tot aanbeveling 2.9.	2014
3.13	Leefomgeving	Laat RT een regionaal systeem ontwikkelen voor een eenvoudige (goedkope) inning van toeristenbelasting.	Voorstel overnemen en hiernaar onderzoek doen in overleg met de gemeenten. Het voordeel dat dit oplevert komt ten goede van de gemeenten. Dit voordeel aanmerken als invulling van de bezuiniging provincie Overijssel op de recreatieve voorzieningen.	2014
3.14	Leefomgeving	Om de mogelijkheden voor een flexibele inzet in toekomst te vergroten, adviseert de commissie te onderzoeken of de organisatie flexibeler kan worden ingericht. Bijv. door een kleine vaste kern met daaromheen een flexibele schil van professionele medewerkers. De commissie adviseert de thans aanwezige vacatureruimte flexibel in te vullen zodat beter kan worden ingespeeld op ontwikkelingen en gewijzigde omstandigheden. Flexibel werk wordt ook vaak gefinancierd met incidentele middelen. Omdat het belang van deze middelen in de toekomst alleen maar groter zal worden, acht de commissie het van belang dat het subsidiegenererend vermogen niet wordt verminderd.	Voorstel overnemen. Hiernaar onderzoek doen.	2014

3.15	Leefomgeving	De commissie constateert dat het aandeel overheadkosten vrij groot is in de totale kosten. De commissie adviseert te onderzoeken of hiervoor op termijn een besparing kan worden gerealiseerd, bijvoorbeeld door te kijken naar de huisvestingskosten en verlaging van de indirecte personeelskosten.	Op de huisvestingskosten van het Twentehuis is reeds ingegaan onder de punten 2.4 en 3.5. Voor wat betreft de indirecte personeelskosten constateren wij een discrepantie tussen de adviezen van de visitatiecommissie B&B enerzijds en de commissies voor Leefomgeving en GGD anderzijds. De commissie B&B heeft gekeken naar de verhouding van het aantal fte's bij B&B ten opzichte van het aantal fte's bij de domeinen waaraan B&B haar diensten verleent. Dit is mede gebeurd aan de hand van de resultaten van door Berenschot bij de gemeenten Amsterdam en Utrecht uitgevoerde benchmarks naar overheadfuncties. De commissie concludeert hieruit dat de formatie bij B&B procentueel lager is dan bij deze gemeenten en gemeenten waarmee zij op hun beurt vergeleken zijn. Op grond van haar bevindingen heeft de commissie B&B geen reden gezien om een extern onderzoek te laten uitvoeren naar de specifieke situatie binnen Regio Twente. Wij volgen dit standpunt.	
3.16	Leefomgeving	De commissie constateert dat de huidige samenwerking tussen gemeenten versnipperd is. Het komt niet zelden voor dat bij nieuwe samenwerkingsinitiatieven ook weer nieuwe organisaties in het leven worden geroepen. Deze versnippering leidt in de ogen van de commissie tot onnodige kosten en extra bestuurlijke drukte voor de gemeenten. De gemeenten zouden daar kritischer naar moeten kijken en hier slimmer mee moeten omgaan.	Betrekken bij het proces van de heroriëntatie van de samenwerking in Twente.	2013
3.17	Leefomgeving/Recreatieve Voorzieningen	De commissie acht het denkbaar ook Het Lageveld af te stoten. De keuze zal moeten worden gemaakt nadat is onderzocht of het park aantrekkelijker gemaakt kan worden (meer bezoekers en uitbaters). Gelet op de voorgenomen beëindiging van de provinciale bijdrage acht de commissie verlaging van	Voorstel niet overnemen. In de visievorming parken zijn diverse voorstellen gedaan voor het aantrekkelijker maken van het Lageveld. Hier wordt volop aan gewerkt. Op het moment, dat het aantrekkelijker maken van het park niet succesvol verloopt, onderzoek doen naar afstoting van het	

		de gemeentelijke bijdrage op de parken op dit moment niet reëel. Het gemis van de provinciale subsidie zal eerst moeten worden opgevangen;	park. Ook dan zal bij eigendomsoverdracht sprake zijn van een forse afkoopsom.	
3.18	Leefomgeving/Recreatieve Voorzieningen	De commissie adviseert te onderzoeken of het mogelijk is te komen tot verdere intensivering van het heffen van parkeergeld (commissie adviseert te onderzoeken of hier BDU-middelen bij kunnen worden ingezet);	Voorstel overnemen en hiernaar onderzoek doen. Daarbij nagaan of de realisering van investeringen kunnen worden gedekt uit de BDU-middelen. De eventuele hogere inkomsten uit parkeergelden betrekken bij de invulling van de bezuiniging provincie Overijssel op de recreatieve voorzieningen.	2014
3.19	Leefomgeving/Recreatieve Voorzieningen	De commissie acht reële bezuinigen op de exploitatie van de paden c.a. niet haalbaar zonder dat dit ten koste gaat van de minimaal gewenste kwaliteit. De commissie adviseert om in overleg met de gemeenten nog eens kritisch te kijken naar het gewenste onderhoudsniveau.	Voorstel overnemen en het overleg met de gemeenten te starten. De eventuele besparingen betrekken bij de invulling van de bezuiniging provincie Overijssel op de recreatieve voorzieningen.	2013
3.20	Leefomgeving/Recreatieve Voorzieningen	Een verlaging van de onderhoudsprijs per kilometer is mogelijk te realiseren door een uitbreiding van de hoeveelheid te onderhouden paden en routes. De commissie adviseert daarom nader onderzoek te doen naar mogelijke overdracht van het onderhoud van fiets- en wandelpaden van gemeenten en waterschappen naar Regio Twente. Deze overdracht kan dan mogelijk bij de gemeenten leiden tot kostenreductie vanwege schaalvoordelen.	Voorstel overnemen en hiernaar onderzoek doen. De besparingen komen ten goede van de gemeenten. Deze besparingen aanmerken als invulling van de bezuiniging provincie Overijssel op de recreatieve voorzieningen.	2014
3.21	Leefomgeving/Recreatieve Voorzieningen	Om de kosten te stabiliseren acht de commissie het thans niet gewenst het areaal aan ruiter- en menpaden en mountainbikeroutes uit te breiden.	Voorstel overnemen.	2013
3.22	GGD	De lokale betrokkenheid van gemeenteraden bij de GGD vergroten. Binnen veel gemeenten wordt tussen de betreffende portefeuillehouder en gemeenteraad weinig over de GGD-taken gesproken. Dit niet alleen over de GGD als zodanig, maar vooral ook de (mogelijke) rol van de GGD bij andere gemeentelijke verantwoordelijkheden zoals de decentralisatietrajecten. Dit gebrek aan informatie voedt enerzijds het gevoel van een GGD op afstand.	Voorstel overnemen. De lokale betrokkenheid kan worden vergroot door de leden van de bestuurscommissie Publieke Gezondheid te adviseren als vast agendapunt in een gemeentelijke (commissie)vergadering of (informele) gemeenteraad op te nemen dat dit lid in het kort verslag uitbrengt van hetgeen in de bestuurscommissie is besproken. Verder de digitale nieuwsbrief van Regio Twente meer benutten om melding te maken van hetgeen	2013

			<p>in de bestuurscommissie aan de orde is geweest.</p> <p>Ook kan nog eens onder de aandacht van de gemeenteraden worden gebracht dat het management van de GGD bereid is in een commissie- of informele raadsvergadering een presentatie te geven van de werkzaamheden van de GGD.</p> <p>Hetgeen hiervoor m.b.t. de GGD is aangegeven kan ook gelden voor de portefeuillehoudersoverleggen en het werkzaamheden van het domein Leefomgeving.</p>	
3.23	GGD	De betrokkenheid van de regioraad bij de GGD vergroten. Eenzelfde gevoel van een GGD op afstand als op lokaal niveau ervaren commissieleden ook op regionaal niveau. In het verlengde van de argumentatie voor betrokkenheid van gemeenteraden op lokaal niveau, constateert de commissie dat de betrokkenheid van de regioraad vergroot zou moeten worden. De regioraad is eindverantwoordelijk voor het functioneren van de GGD. Dit brengt met zich mee dat de regioraad meer meegenomen zou moeten worden bij belangrijke beslissingen (en effecten daarvan) door de bestuurscommissie Publieke Gezondheid.	Voorstel overnemen.	2013
3.24	GGD	Optimaliseren van de rol van de GGD als potentieel onderdeel van de integrale aanpak van maatschappelijke opgaven in het sociale domein, met daarbinnen een extra accent op de verbinding met jeugdzorg.	Positionering van de GGD in onder andere de decentralisaties is al onderwerp van gesprek in met name de bestuurlijke afstemming rond de transities.	2013
3.25	GGD	Componenten van door- en toegerekende overhead: PIOFACH-functies huisvesting (zowel huur pand Nijverheidstraat Enschede als locaties consultatiebureaus) management/secretariaten GGD nader analyseren en bezien op besparingsmogelijkheden.	Voor wat betreft de kosten van de huisvesting in het Twentehuis en de PIOFACH-functies verwijzen wij naar onze reactie bij punt 3.15. Wij merken daarbij nog op dat er in de afgelopen jaren al de nodige inspanningen zijn verricht om te bezuinigen op de PIOFACH-functies en dat forse investeringen nodig zijn op het gebied van ICT en Post & Archief omdat Regio Twente met verouderde	-----

			<p>systemen werkt.</p> <p>Op de locaties van de consultatiebureaus gaan wij in bij punt 3.28.</p> <p>Op de besparingsmogelijkheden bij het management en de secretariaten zijn wij reeds ingegaan bij punten 3.8 en 3.9.</p>	
3.26	GGD	<p>Vanuit doelmatigheid zou, indien de wetgever mogelijkheden biedt, een kanteling plaats dienen te vinden naar een meer risicogestuurd inzet. Binnen de mogelijkheden die de wet- en regelgeving biedt wordt meer risicogestuurd gewerkt. Financieel levert dat geen voordeel op. Wel verschuiving van aandacht. Met 85% van de kinderen is niets aan de hand is, de overige 15% verdient meer aandacht. Bij een koppeling met decentralisaties ligt het voor de hand dat ook landelijk de focus wordt verlegd naar de maatschappelijke vraag en op de 15%. Huidige richtlijnen werken hier dus beperkend. Mogelijk dat landelijke discussies hierover (o.a. commissie De Winter) ruimte gaat bieden.</p>	<p>De rapportage van commissie De Winter is intussen verschenen en aangeboden aan het kabinet. Het standpunt van het kabinet is op dit moment (april) nog niet bekend.</p> <p>In de verdere afstemming met gemeenten (zowel op Twentse schaal als lokaal) wordt flexibilisering en dienstverlening op maat, binnen de wettelijke kaders, verder uitgewerkt.</p>	2014
3.27	GGD	<p>Vanuit het gegeven van de gemeentelijke aansprakelijkheid/risicobeheersing bij de uitoefening van de taken door de GGD minimaal een waakvlamniveau hanteren.</p>	<p>Voorstel niet overnemen.</p> <p>Concrete aanleiding voor de visitatiecommissie GGD is het gegeven dat medische milieukunde in Twente zich onder het landelijke waakvlamniveau bevindt.</p> <p>Overnemen van het voorstel zal leiden tot een kostenverhoging. In 2010 is door de bestuurscommissie Publieke Gezondheid een taakuitoefening onder waakvlamniveau als risico ingecalculleerd. Voorstel is om dit zo te laten.</p>	2014 t/m 2017
3.28	GGD	<p>Vanuit bedrijfsvoering beschouwd kunnen door middel van een andere spreiding de consultatiebureaus in Twente efficiënter en effectiever worden ingericht (minder bureaus en</p>	<p>De bestuurscommissie Publieke Gezondheid heeft zich eerder gebogen over spreiding en huisvesting van de consultatiebureaus. Dit niet alleen vanuit de optiek van bedrijfsvoering, maar vanuit een breder</p>	2014

		verruiming openingstijden). Kortom heroverweging van eerdere besluitvorming bestuurscommissie Publieke Gezondheid over spreiding consultatiebureaus.	afwegingskader. Wij gaan de bestuurscommissie Publieke Gezondheid verzoeken dit onderwerp opnieuw te agenderen. De resultaten voorleggen aan de regioraad (zie punt 3.23). De eventuele bezuiniging voor de GGD betrekken bij de bezuinigingstaakstelling voor de jaren 2014 t/m 2017.	
3.29	GGD	Voor wat betreft de beleidsinhoudelijke ondersteuning ziet de commissie niet zo zeer mogelijkheden om beleids capaciteit binnen de GGD te besparen. Die capaciteit is juist vanwege schaalvoordelen regionaal belegd. Binnen gemeenten is op dit terrein weer 'eigen' beleids capaciteit ontstaan. Voordeel is wellicht te behalen bij gemeenten, door daar capaciteit te beperken.	Voorstel overnemen. In overleg met de gemeenten hiernaar onderzoek doen. Het voordeel dat dit oplevert komt ten goede van de gemeenten.	2014
3.30	GGD	Bij markt taken hoort een moderne wijze van bedrijfsvoering, die het mogelijk maakt om te kunnen reserveren, investeren en marktconform te kunnen functioneren.	Voorstel overnemen. Regio Twente werkt dit verder uit en legt dit aan de regioraad voor.	2014
3.31	GGD	Gemeenten kunnen, voor zover het nog niet gebeurt, leges heffen voor vergunningplichtige activiteiten. Handhaving is nu vooral lokaal georganiseerd. Te overwegen valt om handhavingstaken centraal bij de regio te beleggen. Gebruik de (infrastructuur van de) GGD voor andere beleidsterreinen (waaronder de decentralisatietrajecten) zodat daar uitgaven kunnen worden beperkt.	Suggestie over de leges hoeft niet overgenomen te worden. Gemeenten kunnen dit, voor zover het nog niet gebeurt, zelf concretiseren. Voorstel over handhavingstaken overnemen. Dit betrekken bij heroriëntatie samenwerking in Twente. Hetzelfde geldt ook voor het gebruikmaken van de (infrastructuur) van de GGD.	2014